

REKOMENDĀCIJAS IZGLĪTĪBAS ILGTSPĒJĪGAI ATTĪSTĪBAI ATBALSTAM

"Mums ir kopīga atbildība pret nākamajām paaudzēm – nodrošināt mūsu valsts ilgtspējīgu attīstību un veicināt ilgtspējīgas attīstības procesus visā pasaulē. Ilgtspējīgu sabiedrību raksturo **demokrātija** un **dabas resursu atbildīga un efektīva izmantošana**. Tas nozīmē dzīvot uz vienas planētas – planētas ekoloģiskajās robežās, saglabājot dabas resursus nākamajām paaudzēm.

Mūsu kopējā ietekme uz planētu ir milzīga. Vides problēmas mēroga un konteksta neapzināšanās, veicamo soļu nezināšana ir būtiski šķēršļi ilgtspējas mērķu sasniegšanai. Nozīmīgs **rīks situācijas uzlabošanai ir izglītība**. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai ir vērsta uz to, lai ikviens varētu apgūt vērtības, kompetences, prasmes un zināšanas, kas vajadzīgas, lai veicinātu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu un iedrošinātu individuus pieņemt apzinātus lēmumus, mudinātu rīkoties atbildīgi, nodrošinātu vides integritāti, ekonomisko dzīvotspēju un iekļaujošu sabiedrību tagad un nākotnē."

Jānis Rozītis, Pasaules Dabas Fonda direktors

REKOMENDĀCIJAS IZGLĪTĪBAS ILGTSPĒJĪGAI ATTĪSTĪBAI ATBALSTAM

Rekomendācijas sagatavoja: Pasaules Dabas Fonds

Konsultante: Liene Valdmāne

Rekomendācijas sagatavotas projektā "Jauniešu līdzdalības veicināšana un stiprināšana interešu aizstāvībā". Projektu finansiāli atbalsta Norvēģija, Islande un Lihtenšteina caur EEZ un Norvēģijas grantu programmu "Aktīvo iedzīvotāju fonds". Projektu īsteno Pasaules Dabas Fonds sadarbībā ar Latvijas Debašu asociāciju "Quo Tu Domā". Par rekomendāciju saturu atbild Pasaules Dabas Fonds.

REKOMENDĀCIJU NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS

Pēc Pasaules Dabas Fonda pasūtījuma pētījuma centrs SKDS 2021. gadā veica aptauju **"Jauniešu intereses un to uzskati par prioritātēm Latvijas lēmuma pieņemēju dienaskārtībā nākamo 10 gadu laikā"**. Aptaujas rezultāti atklāj, ka 91% aptaujātajiem Latvijas jauniešiem vecumā no 16 līdz 25 gadiem ir svarīgi, lai Latvijas sabiedrība iesaistītos globālo vides un dabas aizsardzības jautājumu risināšanā. Lai arī jaunieši iedzīvotāju iesaisti dabas saglabāšanā un izglītības pilnveidošanu par vides, dabas un klimata jautājumiem uzskata par neapšaubāmu prioritāti, respondentu atbildes ļauj secināt, ka **formālajā izglītībā nepietiekami tiek ietverti daudzi nozīmīgi vides izglītības jautājumi**. Tikai 32% respondentu uzskata, ka formālajā izglītībā labā un teicamā līmenī tiek pilnveidota skolēnu un studentu izpratne par preču un pakalpojumu ietekmi uz vidi, klimata pārmaiņu mazināšanu, sugu un dzīvotņu saglabāšanu un citiem jautājumiem.

Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija 2017. gadā veikusi pētījumu ar mērķi noskaidrot pedagoģijas studentu izpratni par ilgtspējīgu attīstību, kā arī analizēt, vai studenti vidējās izglītības posmā ir apguvuši ilgtspējīgas attīstības tēmas. Tāpat pētījumā tika noskaidrots arī studentu viedoklis par to vai izglītības procesā ir nepieciešams pievērst uzmanību ilgtspējīgas attīstības tēmām, kurus no tematiem būtu jāiekļauj skolas izglītības programmā. Veiktā aptauja ļāva secināt, ka tikai **18% no aptaujātajiem pedagoģijas studentiem precīzi zina, bet 46% studenti daļēji zina, kas ir ilgtspējīga attīstība. 34% respondentu atbild, ka viņi skolā nav apguvuši tēmas, kas saistītas ar ilgtspējīgu attīstību**. 14% studentu apgalvoja, ka viņi skolas izglītības procesā ir apguvuši tēmas par ilgtspējīgu attīstību, taču aptaujā sniegtas atbildes rada priekšstatu, ka studentiem nav skaidras izpratnes, kas vispār ir ilgtspējīgas attīstības tēmas. 64% pedagoģijas studentu uzskata, ka mācību procesā ir nepieciešams iekļaut tēmas par piesārņojumu un lēmumu pieņemšanu; 60% uzskata, ka jāiekļauj tēmas par šķirošanu un atkritumu apsaimniekošanu; 50% studentu drīzāk piekrīt, ka tēmas par siltumnīcas efektu un gāzu emisijas samazināšanu jāiekļauj skolas izglītības programmā; 48% domā, ka tēmas par ekosistēmām un to aizsardzību jāiekļauj skolas izglītības programmā; 46% uzskata, ka tēmas par dabas resursiem jāiekļauj skolas izglītības programmā. Pētījuma rezultāti liecina, ka lielākā daļa pedagoģijas studentu izprot ilgtspējīgas attīstības nepieciešamību, bet viņiem trūkst detalizētas izpratnes par to. (The Opinion of Latvian and Norwegian Students about Education for Sustainable Development, llu.lv)

Latvijas Universitātes un Liepājas Universitātes pētnieku veiktās Rīgas 12 skolās strādājošo 217 skolotāju aptaujas (2020. gads) rezultāti liecina, ka Latvijas pedagogu vidū ideja par ilgtspējīgas attīstības tēmu integrāciju izglītības saturā tiek uztverta pozitīvi. **74,1% aptaujāto apzinās nepieciešamību ieviest izglītību ilgtspējīgai attīstībai visās izglītības iestādēs**, visos izglītības līmeņos. Taču aptaujas rezultāti izgaismo arī izglītības ilgtspējīgai attīstībai

“... formālajā izglītībā nepietiekami tiek ietverti daudzi nozīmīgi vides izglītības jautājumi.”

šķēršļus – tikai 9,5% pedagogu savas metodiskās sagatavotības līmeni tās īstenošanai vērtē kā pietiekamu. Kā vēl viens šķērslis tiek minēts mācību materiālu trūkums vai nepieejamība, tikai 34,5% respondentu apstiprina, ka viņiem ir pieejami atbilstoši materiāli ilgtspējīgas attīstības tēmu integrācijai. 78,4% no respondentiem aptaujā atbild, ka vēlas paaugstināt savu kvalifikāciju izglītības ilgtspējīgai attīstībai jomā. Šie dati liecina, ka ir **nepieciešams**

nodrošināt pedagogu kvalifikācijas paaugstināšanas

iespējas. Starp vēlāmajām tālākizglītības formām tiek minēti tematiskie tālākizglītības kursi par ilgtspējīgu attīstību, semināri, konferences, pieredzes apmaiņas, atvērto nodarbību apmeklēšana, meistarklases un patstāvīga metodiskās literatūras apguve. (Competency-Based Approach to Educational Content for Sustainable Development in Latvia, llu.lv)

“... nepieciešams nodrošināt pedagogu kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas.”

Veiktie pētījumi apliecina, ka:

- ▶ **JAUNIEŠIEM** ir vēlme iesaistīties vides jautājumu risināšanā,
- ▶ **PEDAGOGIEM** ir izpratne par to, cik svarīga ir izglītība ilgtspējīgai attīstībai, kā arī vēlme pilnveidot savas zināšanas, lai sekmētu jauniešu izpratni par šiem jautājumiem.

REKOMENDĀCIJU MĒRĶIS

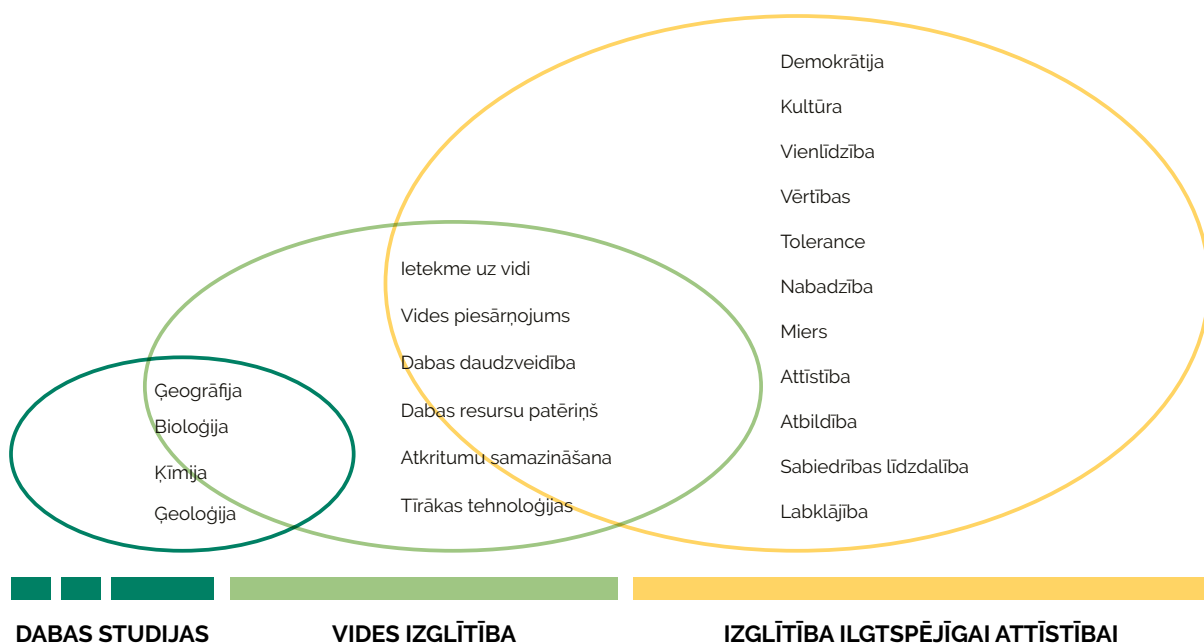
Rekomendācijas izglītības ilgtspējīgai attīstībai atbalstam Latvijas izglītības telpā ir izstrādātas ar mērķi **sekmēt ilgtspējīgas attīstības satura integrāciju un stiprināšanu formālajā izglītībā**, kuras normatīvo ietvaru nosaka LR Vides aizsardzības likums, savukārt atbalsta UNESCO, Pasaules Dabas Fonds un ES Padome.

Šīs rekomendācijas ir izstrādātas ir Pasaules Dabas Fonda īstenotā projektā “Jauniešu līdzdalības veicināšana un stiprināšana interešu aizstāvībā”, kuru atbalsta Norvēģija, Islande un Lihtenšteina, bet administrē Aktīvo iedzīvotāju fonds.

IETVERTO JĒDZIENU SKAIDROJUMS

Ilgspējīga attīstība – šodienas vajadzību apmierināšana neapdraudot nākamo paaudžu iespējas apmierināt savējās. Tai ir trīs dimensijas – ekonomiskā, sociālā un apkārtējās vides. Ekonomiskā attīstība notiek saudzīgi rīkojoties ar mūsu planētas resursiem un rūpējoties par to, lai uz Zemes tiktu saglabāta bioloģiskā daudzveidība. Ilgtspējīga attīstība veicina sabiedrības kopējo labklājību un sniedz cilvēkam iespēju dzīvot veselīgā vidē, īstenojot savu potenciālu un spējas. (Latvijaz030)

Izglītība ilgtspējīgai attīstībai – izglītība, kura sekmē katra indivīda iespējas apgūt zināšanas, vērtības un prasmes, kas nepieciešamas līdzdalībai lēmumu pieņemšanā par individuālām vai kolektīvām darbībām vietējā un pasaules līmenī, lai uzlabotu dzīves kvalitāti patlaban, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzībām (LR Vides aizsardzības likums). Izglītības ilgtspējīgai attīstībai mērķis ir dot iespēju ikvienam pieņemt informētus lēmumus un atbildīgi rīkoties vides integritātes, ekonomiskās dzīvotspējas un taisnīgas sabiedrības nodrošināšanai tagadējām un nākamajām paaudzēm. Tā pilnveido cilvēku zināšanas par to, kā aktīvi līdzdarboties, veidojot taisnīgāku un ilgtspējīgāku pasauli. Tā palīdz sabalansēt vides, sabiedrības un ekonomikas dažādās vajadzības. (UNESCO)

<https://profizgl.lu.lv/mod/book/view.php?id=19966&chapterid=4461>

REKOMENDĀCIJU RAKSTUROJUMS

UNESCO ir izstrādājis secīgus soļus, kas nodrošina efektīvas izglītības ilgtspējīgai attīstībai īstenošanu, definējot piecas prioritārās darbības jomas:

1. politikas pilnveidošana, izglītības ilgtspējīgai attīstībai integrēšana globālajā, reģionālajā un valsts izglītības un ilgtspējīgas attīstības politikā;
2. mācību vide, visu institūciju aptverošas pieejas veicināšana;
3. skolotāju darbību uzlabošanas iespēju nodrošinājums;
4. jauniešu iesaistes iespēju nodrošinājums;
5. iespēju nodrošinājums vietējām kopienām kā centrālajām platformām visās prioritārajās darbības jomās.

Izglītība ilgtspējīgai attīstībai. Ceļvedis (unesco.lv)

Izstrādātās rekomendācijas fokusējas uz 3. prioritārās darbības jomu un balstās šādās atziņās:

1. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai ir integrēta mācību un audzināšanas procesā izglītības iestādē.
2. Izglītības ilgtspējīgai attīstībai sasniedzamais rezultāts atklājas izglītojamo attieksmē pret sevi, citiem cilvēkiem, sabiedrību kopumā. Izglītojamo attieksme pret sevi, citiem cilvēkiem, sabiedrību un valsti atklājas ikdienas mācību procesā mācību stundās, klases vai grupas audzinātāja stundās, ārpusstundu nodarbībās, starpbrižos, interešu izglītības nodarbībās, pasākumos un projektos, kā arī ikdienas situācijās savstarpējā mijiedarbībā ar apkārtējiem cilvēkiem un sabiedrību kopumā.

Lai pedagogi spētu novērtēt skolēnu apguves līmeni par ilgtspējīgas attīstības tēmām, iesakām izmantot **UNESCO radīto materiālu**, kur katram ilgtspējīgas attīstības mērķim, kas būtu jāiekļauj izglītības ilgtspējīgai attīstībai saturā, ir definēts sasniedzamais rezultāts.

3. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai ir gan process, gan rezultāts, ko būtiski ietekmē visas tajā iesaistītās puses – izglītojamais, izglītojamā vecāki (personas, kuras īsteno aizgādību), izglītības iestādes un sabiedrība kopumā.

REKOMENDĀCIJAS

IZGLĪTĪBAS ILGTSPĒJĪGAI ATTĪSTĪBAI TEMATISKAIS TVĒRUMS

Kā nosaka LR Vides aizsardzības likums "Mācību priekšmeta vai kursa standarta obligātajā mācību saturā atbilstoši katra mācību priekšmeta specifikai, saskaņojot un nodrošinot pēctecību dažādās izglītības pakāpēs, iekļauj jautājumus, kas attiecas uz vides izglītību un izglītību ilgtspējīgai attīstībai."

(LR Vides aizsardzības likums, 8. nodaļa 42. pants)

Ilgspējīga attīstība ir viens no Līguma par Eiropas Savienību pamatprincipiem un ES iekšpolitikas un ārpolitikas prioritārs mērķis. Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Ilgtspējīgas attīstības mērķus ANO dalībvalstis apstiprināja Ģenerālajā asamblejā 2015. gadā. Izvirzīti 17 mērķi un 169 apakšmērķi, kuri jāsasniedz līdz 2030. gadam, lai pasaulē mazinātos nabadzība un pasaules attīstība būtu ilgtspējīga. Ilgtspējīgas attīstības mērķi tiek līdzsvaroti trīs dimensijās: ekonomika, sociālie aspekti un vide. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai ir atzīta par nozīmīgu UNESCO izvirzīto ilgtspējīgas attīstības mērķu priekšnoteikumu. No 17 ilgtspējīgas attīstības mērķiem vides jomā nepieciešams fokusēties uz:

- ▶ ATJAUNOJAMO ENERĢIJU – veicināt ilgtspējīgu, tīru un cenas ziņā pieejamu enerģiju, kā arī videi nekaitīgu dzīvesveidu;
- ▶ ATBILDĪGU PATĒRIŅU – pārveidot ražošanas un patēriņa kultūru;
- ▶ PLANĒTAS AIZSARDZĪBU – cīnīties pret klimata pārmaiņām, uzlabojot izglītību, veicinot informētību, kā arī vairojot iedzīvotāju un iestāžu adaptācijas spējas;
- ▶ DZĪVĪBU ŪDENĪ – aizsargāt okeānus un jūras resursus, uzlabojot zināšanas par okeāniem;
- ▶ DZĪVĪBU UZ ZEMES – veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un atjaunošanu, kas ir pamats cilvēces izdzīvošanai un labklājībai.

REKOMENDĀCIJAS POLITIKAS IEVIESĒJIEM

Apkopojot un analizējot Pasaules Dabas Fonda ilggadējo pieredzi, kā arī iepriekš minētos pētījuma datus, esam izstrādājuši 12 rekomendācijas politikas ieviesējiem, kas nodrošinātu izglītības ilgtspējīgai attīstībai efektīvu īstenošanu formālajā izglītībā.

1. Veikt visaptverošu pētījumu Latvijā, noskaidrojot un analizējot pedagogu zināšanas, prasmes, sastopamos šķēršļus, attieksmi pret izglītību ilgtspējīgai attīstībai kopumā un atsevišķās tēmās, kā arī apzināt reālo situāciju ar šo tēmu īstenošanu dažādās mācību jomās. Atbilstoši iegūtajiem rezultātiem, izstrādāt metodiskus ieteikumus dažādu mācību jomu pedagogiem.

2. Izstrādāt un īstenot regulārus motivējošus un **izglītojošus pasākumus** izglītības jomā strādājošajiem (izglītības iestāžu, Izglītības pārvalžu, bērnu un jauniešu centru pārstāvji), attīstot zināšanas, nodrošinot pieredzi un informācijas apmaiņu, veidojot spēcīgu izglītības darbinieku kopienu, kura izprot un īsteno izglītību ilgtspējīgai attīstībai.
3. Stiprināt augstākās izglītības iestādēs studējošo **pedagoģijas jomas studentu zināšanas un izpratni** par izglītību ilgtspējīgai attīstībai.
4. Apkopot, strukturēt un analizēt Latvijas, Eiropas un pasaules vadošos **izglītības dokumentus**, kas ietver norādes par izglītību ilgtspējīgai attīstībai aktualitāti, radot vērtīgu izziņas un pieredzes materiālu.
5. Aktīvi strādāt ar **ilgtspējīgas attīstības jomas profesionāļiem**, kuri dažādu akciju ietvaros, piemēram, Atpakaļ uz skolu (rīko Eiropas Komisija), dodas uz skolām un stāsta par ilgtspējīgu attīstību.
6. Veidot stabilu un ilgtermiņa **metodisko materiālu Ideju banku**, apkopojot pedagogu pašu izveidotos mācību un metodiskos materiālus, balstot Ideju bankas darbību motivējošā, ilgtermiņa mehānismā.
7. Apkopot un marķēt esošos izziņas un metodiskos materiālus, kas pieejami latviešu valodā, **piesaistīt finansējumu trūkstošo mācību materiālu veidošanai**.
8. **Radīt tīmekļvietni**, kurā izvietoti un viegli meklējami izglītības procesā izmantojami materiāli. Regulāri informēt pedagogus (visas mācību jomas, vecumposmi) par tīmekļvietni, tās papildināšanu.
9. Īstenot aktīvu sadarbību ar **mācību grāmatu, mācību līdzekļu autoriem**, pilnveidojot izpratni par izglītības ilgtspējīgai attīstībai nozīmību, saturu, konkrēti integrējamām idejām, lasāmajiem tekstiem.
10. Regulāri informēt pedagogus par **ilgtspējīgas attīstības jomā nozīmīgām akcijām**, balsojumiem, piemēram, Eiropas gada koks, Koku stādīšanas un reģistrēšanas akcija, Zemes stunda u.c.
11. Strādāt ar skolās pieejamo kultūrizglītības programmas "**Latvijas skolas soma**" satura veidotājiem, ietverot tēmas, kas saistās ar izglītību ilgtspējīgai attīstībai (lugas, programmas).
12. Izstrādāt metodiku (apraksts, dizains), lai ikvienā Latvijas skolā tiktu veidota **Runājošā siena, kas veltīta ilgtspējīgas attīstības tēmām**.

REKOMENDĀCIJAS PEDAGOGIEM

1. Iepazīties ar UNESCO "**Izglītība ilgtspējīgai attīstībai**" ceļvedi.
2. Izmantot **EDS Toolkit** vingrinājumus, kas speciāli radīti, lai palīdzētu skolām un kopienām izprast ilgtspējību, pārorientēt mācību programmu, lai risinātu ilgtspējības jautājumus.
3. **Iekļaut informāciju par ilgtspējīgas attīstības mērķiem un to sasniegšanai nepieciešamo rīcību mācību saturā.**

UNESCO definētas mācību stundās iekļaujamās tēmas katram ilgtspējīgas attīstības mērķim pieejamas [šeit](#).

- 4. Padarīt abstraktus jēdzienus viegli saprotamus skolēniem**, izmantojot spēles un dažādus ikdienas dzīves piemērus, tādā veidā veicinot diskusijas skolēnu starpā. Piemēri un idejas pieejamas [šeit](#).
- 5. Projektu nedēļās piedāvāt skolēniem izstrādāt darbus par piedāvātajiem četriem ilgtspējas attīstības mērķiem** – atjaunojamā enerģija, atbildīgs patēriņš, planētas aizsardzība (klimata pārmaiņu mazināšana), dzīvība ūdenī un dzīvība uz zemes (bioloģiskā daudzveidība).
- 6. Mudināt skolēnus izveidot **svinamo, atzīmējamo dienu kalendāru****, kurā izceltas svinamās dienas saistībā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, dabas un vides jomu un veidot tematiskās stundas.
- 7. Sekot līdzi izglītības ilgtspējīgai attīstībai jomā saistīto valsts institūciju un aktīvo Latvijas NVO piedāvājumam skolām** – izziņas materiāli, nodarbības, projekti, aktivitātes u.c., un mudināt skolēnus iesaistīties.
- 8. Integrēt ilgtspējas principus skolas rīkoto pasākumu organizēšanā un saturā, kā arī ekskursiju programmā iekļaut ar vides aktualitātēm saistītas nodarbības un/vai vietu apmeklēšanu.**
- 9. Rīkot skolā vieslekcijas** aicinot vides institūciju, NVO pārstāvjus, citus ekspertus vai apkārtējos cilvēkus, kas demonstrē labu praksi ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanas labā, tādā veidā iedvesmojot skolēnus ar savu labo piemēru.
- 10. Mudināt skolēnu līdzpārvaldi iesaistīties skolas vides uzlabošanā** – ilgtspējas veicināšanā, tādā veidā veicinot arī skolēnu izpratni par pilsonisko aktivitāti un līdzdalību lēmuma pieņemšanas procesos.

“AIZSTĀVĪBAS AKADĒMIJAS” LABĀS PRAKSES PIEMĒRI

Pasaules Dabas Fonds sadarbībā ar Latvijas Debašu asociāciju “Quo Tu Domā” īstenoja projektu “Jauniešu līdzdalības veicināšana un stiprināšana interešu aizstāvībā”. Projektā tika izveidota “Aizstāvības akadēmija” ar mērķi veicināt pilsoniskuma apziņu un stiprināt to vides jautājumos 15 līdz 25 gadus veciem Latvijas jauniešiem. “Aizstāvības akadēmijā” tika izzināti gan pilsoniskās līdzdalības veidi, nevalstisko organizāciju loma sabiedrībā, vides aizsardzības aktualitātes, interešu aizstāvības un komunikācijas nozīme, kā arī stiprinātas dalībnieku kritiskās domāšanas un argumentācijas prasmes. “Aizstāvības akadēmijas” kursa beigās jaunieši izstrādāja kursa darbus – pilsoniskās līdzdalības aktivitātes vides interešu aizstāvībā. Sagatavotie kursa darbi parādīja to, ka jauniešiem ir vēlme aktīvi iesaistīties un aktualizēt sev nozīmīgos vides jautājumus. Aizstāvības akadēmijas laikā izstrādātie jauniešu kursa darbi kalpo kā praktiski piemēri jauniešu līdzdalības un pilsoniskās aktivitātes vides jautājumos veicināšanai. Iedrošināsim jauniešus rīkoties un parādīsim, ka jau skolā viņiem ir iespēja iesaistīties un aizstāvēt sev svarīgos jautājumus.

Vairāk par Aizstāvības akadēmiju [šeit](#).

“ŪDENS TEV PILSĒTĀ”

Kursa darbs tika izstrādāts 2021. gadā. Autores bija novērojušas, ka Rīgas pilsētā trūkst publiski pieejamu ūdens krānu, tāpēc kursa darba mērķis bija veicināt bezmaksas dzeramā ūdens pieejamību Rīgā, aktualizējot tēmu un sniedzot Rīgas domei uz iegūtajiem datiem balstītus priekšlikumus. Kursa darba ietvaros Rīgas iedzīvotāji un viesi bija aicināti izteikt viedokli aptaujā par brīvkrānu potenciālajām atrašanās vietām. Rezultāti tika apkopoti un balstoties tika sagatavota oficiāla vēstule Rīgas domei.

“SEN JAU VAJADZĒJA”

Kursa darbs tika izstrādāts 2021. gadā, lai risinātu savā dzīvesvietā neesošo atkritumu šķirošanas iespēju. Lai veicinātu otrreizējo izejvielu pārstrādi un sadzīvē radušos iepakojumu šķirošanu tika pieprasīti un uzstādīti atkritumu šķirojamie konteineri pie Kandavas Multifunkcionālā jaunatnes iniciatīvu centra.

“PAR ZAĻO DZĪVI”

Šī 2022. gadā izstrādātā kursa darba ietvaros tika radīts raidieraksts “Par zaļo dzīvi” un ierakstītas trīs epizodes, sarunājoties ar Latvijas politiķiem un amatpersonām. Ar raidieraksta palīdzību jaunieši vēlējās runāt par klimata neitralitāti saprotamā valodā un parādīt to, cik daudz katrs var darīt, lai sasniegtu lielo, globālo mērķi. Raidieraksta epizodes ir iespējams noklausīties gan Spotify, gan Google Podcasts.

“PALĪDZĒSIM NĀKOTNEI JAU ŠODIEN”

Kursa darbs 2022. gadā tika izstrādāts ar mērķi veicināt papīra patēriņa samazināšanu skolā, pievēršot skolasbiedru uzmanību vides aizsardzības tēmai, kā arī panākt, lai skolā tiktu izvietoti papīra konteineri. Rezultātā tika panākts, ka Rīgas 64. vidusskolā izvietoja vairākas papīra tvertnes.

“KRASTA EROZIJA – MĪTS VAI NOPIETNS DRAUDS MŪSU PIEKRASTEI?”

Šajā 2023. gadā izstrādātāja kursa darbā tika aktualizēta krasta erozijas problēma Rojas apkaimē, analizēti iedzīvotāju viedokļi un pieredze par esošo problēmu. Tika organizēta diskusija ar Rojas iedzīvotājiem un vides ekspertu. Kursa darba rezultātā tika veicināta vietējo iedzīvotāju līdzdalība vides problēmu risināšanā, kā arī ar zinātnē balstītiem pamatojumiem mainīti dažādi sabiedrībā pastāvošie viedokļi par krasta eroziju.

“PAR VIDES IZGLĪTĪBU LATVIJĀ”

Kursa darba, kas tika izstrādāts 2023. gadā, mērķis bija vides izglītības trūkuma apzināšana. Tika īstenota iniciatīva “Par vides izglītību Latvijā” popularizēšana un vides interešu aizstāvība Jauniešu Saeimā, vadīta radoša un informatīva nodarbība par atkritumiem un to šķirošanu Rīgas sākumskolās, organizēta darbnīca par sociālo uzņēmējdarbību un līdzdalību vidusskolā Rēzeknē, kā arī notika pasākums par dabas resursu izmantošanu un atjaunošanu Rīgas vidusskolās. Jauniešu pašu radītās nodarbībās par vides jautājumiem, argumentāciju un pilsonisko līdzdalību tika iesaistīti dažāda vecuma skolēni.

Izglītībai ir viena no lielākajām nozīmēm dzīvas dabas saglabāšanā un cilvēces pastāvēšanā nākotnē. Ir iespējas ilgtspējas mērķu vajadzībām mainīt tehnoloģijas, preču un produktu kvalitātes, to plūsmas, finanšu sistēmas, īstent gudrāku resursu izmantošanu, atbildīgāku mežu, lauku vai ūdeņu apsaimniekošanu, taču nepieciešams izprast, kāpēc tas nepieciešams. Plašas zināšanas un dziļu izpratni veido mērķtiecīgs izglītības process.

Lai gan neformālā izglītība, piemēram, Aizstāvības akadēmija, ir veids kā sasniegt jauniešus un pilnveidot viņu zināšanas par vides jautājumiem un pilsonisko līdzdalību, tas nav pietiekami. Gan Pasauls Dabas fonda, gan citu aktīvu vides jomas NVO

spējās nav apmeklēt visas izglītības iestādes, tāpēc mudinām šajā procesā nopietni iesaistīties gan politikas veidotājus, gan izglītības iestādes. **Pasaules Dabas fonds turpinās dažādas neformālās izglītības aktivitātes, lai veicinātu jauniešu zināšanas un atbildīgas attieksmes stiprināšanu, taču ceram arī uz to, ka ilgtspējīga attīstība arvien vairāk tiks iekļauta formālajā izglītībā, jo tikai kopā varam panākt reālas izmaiņas.**

“Izglītībai ir viena no lielākajām nozīmēm dzīvas dabas saglabāšanā un cilvēces pastāvēšanā nākotnē.”